

Nejvíce zákazů vstupu pro občany třetích zemí dnes už do Schengenského informačního systému nežadává Německo, ale Itálie. Rozhovor s Heinerem Buschem

Marek Čaněk

Heiner Busch odpovídal na otázky o zapisování cizinců do databáze Schengenského informačního systému (SIS), rozdílné praxi jednotlivých států a některých změnách, které přinese Schengenský informační systém druhé generace. Busch pracoval do poloviny září pro německou organizaci [Bürgerrechte & Polizei/CILIP](#). Nyní začíná působit v Bernu v organizaci [Solidarité sans frontières](#).

***

Počty zákazů vstupu pro občany třetích zemí, které jednotlivé schengenské státy zadávají do Schengenského informačního systému, se velmi liší. Jaký je v současnosti přístup jednotlivých zemí?

V tomto ohledu Vám mohu odpovědět o situaci v Německu a několika dalších státech. Okolo devadesáti procent záznamů o osobách, kterým má být na hranici odepřen vstup, se týká cizinců mimo Evropskou unii podle článku 96 Schengenské prováděcí úmluvy. V Německu je zavedenou praxí, že každý odmítnutý žadatel o azyl či imigrant, který byl vyhoštěn a následně deportován, je zaznamenán v SIS za účelem zákazu vstupu a nevpustění na hranici. To je důvod, proč Německo po mnoho let vydávalo nejvíce záznamů podle článku 96. V současnosti vede Itálie.

Proč je to dnes právě Itálie, která vede v zadávání osob do SIS podle článku 96, a ne již Německo? Uplatňují státy různá kritéria?

Tato otázka vyžaduje obšírnější odpověď. Nejdříve ze všeho je třeba říci, že dřívější rozdíl mezi jednáním Německa a Itálie nebyl v kritériích, ale v praxi. Pokud pojedete do Itálie nebo Španělska, najdete tu mnoho lidí, kteří tam žijí takzvaně „bez papírů“. To bylo dříve považováno za normální. Lidé žili z výdělků ve městech nebo pracovali na farmách. Nebo

zkusili jít na sever do Německa, což byl případ mnoha Kurdů, kteří dorazili mezi lety 1996 a 1997.

Německo při mnoha příležitostech kritizovalo laxnost italského přístupu – například na konci roku 1996 při příležitosti plného začlenění Itálie do schengenského prostoru. Výraznější užívání SIS po 11. 9. 2001 bylo dokonce záležitostí boje proti terorismu, o němž rozhodla Rada v září 2001. To ovlivnilo i atmosféru, ve které byly od té doby diskutovány Schengenský systém druhé generace (SIS II) a Vízový informační systém.

Itálie svůj přístup během posledních let změnila. Lidé, kteří dnes dorazí například do Lampedusy a žádají o azyl, se automaticky ocitnou v táborech. V mnoha případech jsou deportováni zpět bez azylové procedury. A co více, dnes jsou vždy zaznamenáni do SIS. Proto to množství zákazů vstupu, za něž Itálie odpovídá, během posledních let o tolik vzrostlo.

V samotném Německu se nezměnil přístup, ale je tam méně lidí, kteří mohou být vyhoštěni. Důvodem je to, že občané nových členských států z východní Evropy již nepotřebují vízum a žijí zde legálně. V devadesátých letech však lidé z Rumunska a Bulharska tvořili velké procento těch, kteří byli deportováni a zapsáni do SIS. Přijetí nových členských států tedy vyústilo v nižší množství záznamů v SIS Německem.

Jaké má důsledky zařazení občana třetí země do SIS podle článku 96 pro vstup těchto lidí do Evropské unie? Týká se to ve stejné míře krátkodobých i dlouhodobých víz?

Pokud má někdo záznam podle článku 96, znamená to, že mu je vždy odepřen vstup a vízum. Je jedno, zda se jedná o krátkodobé či dlouhodobé vízum. Nové vízum je možné dostat pouze tehdy, pokud si takový člověk zařídí, aby byl vymazán ze SIS.

Jakým způsobem je možné zařídit odstranění ze Schengenského informačního systému?

V minulosti bylo mnoho případů, kdy lidé obdrželi zamítavé stanovisko z konzulátu při žádosti o vízum, aniž by jim bylo řečeno, proč byli na seznamu SIS. Záleželo na vlastním úsudku konzulátu, zda lidi informovat anebo ne. SIS II bude v tomto ohledu lepší. Lidé musí být informováni, zda jsou či nejsou v SIS. Ovšem jinou otázkou je, jestli jim budou oznámeny důvody, které zapříčinily to, že o nich je záznam. Abyste byli odstraněni z databáze SIS, musíte mít právníka, který Vás bude zastupovat před místním imigračním úřadem v zemi, která Vás dala do SIS. To zabere hodně času i peněz.

Avšak imigrační zákon je velmi tvrdý. Lidé, kteří byli označeni za „ilegální“, se nemohou vrátit několik let. Pokud byli vyhoštěni, jsou nuceni zaplatit náklady deportace, i když mají nové důvody pro udělení víza, dejme tomu rodinné. Pokud měli trestní záznam, věc to ještě více komplikuje.

Znamená to, že některé země nedají záznam o cizinci do SIS, když takovýto člověk pouze zůstal v zemi déle než je uvedeno na vízu či nelegálně pracoval, a přitom nepředstavuje bezpečnostní riziko?

Ano. V existující databázi SIS nemůžete vědět, jaké byly důvody pro zadání záznamu vedoucího k odepření vstupu a víza. Množství těch, o kterých je záznam z toho důvodu, že jim prošlo vízum bude zřejmě větší než těch, kdo jsou považováni za riziko pro bezpečnost. Pravidla SIS II, která budou platit od roku 2009, na tento rozdíl pamatují.

Na jak dlouhou dobu je platný záznam podle článku 96?

Doba k začlenění byla vždy stejná. Doposud to byly tři roky. Se SIS II, které se objeví v roce 2009, bude muset země po třech letech, která někoho nechala zapsat do SIS, rozhodnout, zdali bude záznam zachován i po další dva roky nebo ne. To znamená, že nová doba pro zahrnutí do systému bude delší než dnes.